

ГОДИШЕН ДОКЛАД ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА НА

ДФ „ТРЕЙШЪН – ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ“

ЗА 2024 ГОДИНА

(информацията е актуална към 31/12/2024г.)

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 43 от наредба № 44 за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества на Комисията за Финансов Надзор, вътрешните правила на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и правилата за управление на риск на ДФ „Трейшън – Иновации и технологии“.

Цели и политика на ДФ „Трейшън – Иновации и технологии“ във връзка с управлението на рисковете, поотделно за всеки риск:

Основната цел на фонда е дългосрочно нарастване на капитала на инвеститорите чрез инвестиции в иновативни и технологични сектори, като изкуствен интелект, възобновяема енергия, биотехнологии и цифрова трансформация. Фондът инвестира предимно в акции, борсово търгувани фондове (ETFs) и други колективни инвестиционни схеми, които отговарят на неговата инвестиционна стратегия, като осигурява диверсификация и потенциал за растеж при контролиран риск.

Целта на този доклад е да запознае инвеститорите с извършената оценка на риска за 2024г на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и организирания и управляван от дружеството ДФ „Трейшън – Иновации и технологии“, както и да представи стратегиите за управление и намаляване на този риск. Докладът описва вътрешните модели и методи за управление на риска, свързани с идентификацията, оценката и управлението на рисковете.

1. Общи принципи и политики за управление на риска

Управляващо дружество „Трейшън Инвест“ ЕАД прилага интегрирана политика за управление на риска, която е неразделна част от цялостната структура на управление и контрол на фонда. Политиката е съобразена със структурата, инвестиционната стратегия и специфичните характеристики на ДФ „Трейшън – Иновации и технологии“. Основната цел е постигане на висока възвращаемост с контролиран риск и защита на интересите на дялопритежателите.

Фондът е активно управлявана колективна инвестиционна схема, насочена към инвестиции в компании и сектори с висок потенциал за растеж, особено в областта на иновациите и

технологии. Портфейлът включва комбинация от акции на компании в сектори като изкуствен интелект, биотехнологии, възобновяема енергия и цифрови технологии, както и борсово търгувани фондове (ETFs) и други инвестиционни фондове, които допринасят за диверсификацията и намаляването на риска.

При нормални пазарни условия до 95% от нетните активи на фонда се инвестират в акции, ETFs и други инвестиционни схеми, търгувани на регулирани пазари в САЩ и Европа.

Рисковият профил на фонда е умерено висок, тъй като инвестициите в технологични сектори носят потенциал за значителна възвращаемост, но са свързани с по-висока волатилност и пазарен риск. Фондът е подходящ за инвеститори, които са готови да поемат по-висок риск в замяна на потенциал за дългосрочен капиталов растеж.

2. Структура и практики на управлението на риска

Звеното "Управление на риска" е организирано като независимо функционално звено, отделено от звената, отговорни за инвестиционни решения и продажби. То е подотчетно директно на Съвета на директорите и извършва:

- Ежедневен мониторинг на експозициите на фонда;
- Месечен анализ на постигнатата доходност спрямо поетия риск;
- Ежегодна цялостна оценка на ефективността на системите за управление на риска.

3. Идентификация, оценка и отчитане на рисковете

3.1. Методи за идентификация и оценка

Идентификацията на рисковете се извършва чрез цялостен анализ на портфейла, като се вземат предвид както външни фактори (пазарни условия, геополитически събития), така и вътрешни фактори (структура на портфейла, ликвидност на активите). Основните методи за оценка на риска включват:

- **Value at Risk (VaR):** Използва се за измерване на потенциалните загуби при нормални пазарни условия с доверително ниво от 99% за период от 10 дни.
- **Стрес тестове:** Симулират се различни сценарии на пазарни сътресения, като спад на технологичните индекси с 20%, рязко повишаване на лихвените проценти или значителни валутни колебания.

- **Симулации на ликвидност:** Анализира се способността на фонда да покрива заявки за обратно изкупуване при екстремни условия, като масово изтегляне на средства от инвеститорите.

4. Основни типове рискове и тяхното управление

4.1. Пазарен риск

Пазарният риск е основен за фонда поради фокуса му върху технологични сектори, които са податливи на висока волатилност. През 2024 г. пазарният риск беше управляван чрез:

- **Диверсификация:** Портфейлът беше разпределен между различни технологични подсектори (напр. изкуствен интелект, биотехнологии, възобновяема енергия) и географски региони (САЩ и Европа). Това намали специфичния риск, свързан с отделни компании или пазари.
- **Динамично ребалансиране:** При пазарни спадове инвестиционният екип увеличи теглото на по-устойчивите сектори, като биотехнологии, за сметка на по-волатилни сегменти, като софтуерни компании.
- **Мониторинг на пазарните тенденции:** Ежедневно се анализираха макроикономически данни и технологични иновации, за да се адаптира портфейлът към променящите се условия.
- **Ликвидност:** Поддържат се буфери от ликвидни средства, които надвишават нормативните изисквания, за да се осигури гъвкавост при обратно изкупуване на дялове или при неблагоприятни пазарни условия.
- **Хеджиране:** При необходимост се прилагат стратегии за хеджиране на валутен и лихвен риск, както и за защита от пазарни спадове чрез използване на деривати (опции, фючърси и форуърди).

4.2. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск поради инвестиции в активи, деноминирани в щатски долари. През 2024 г. валутният риск беше управляван чрез:

- **Ежедневен мониторинг:** Валутната експозиция към EUR/USD беше наблюдавана ежедневно, като към 31.12.2024 г. беше отчетено минимално въздействие от колебанията на курса (под 1% от НСА).

- **Потенциално хеджиране:** Въпреки че през 2024 г. не бяха използвани деривати за хеджиране, инвестиционният екип подготви стратегия за използване на валутни форуърди при значителни колебания в бъдеще.

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск е свързан с възможността фондът да не може да покрие заявки за обратно изкупуване на дялове при неблагоприятни условия. За управлението му бяха предприети следните мерки:

- **Ликвидни буфери:** Средното ниво на ликвидните средства през 2024 г. беше 15% от НСА, което надвишава нормативните изисквания и осигури гъвкавост при управление на потоците.
- **Ежедневен мониторинг:** Очакваните нетни потоци от обратно изкупуване бяха анализирани ежедневно, като не бяха регистрирани значителни изходящи потоци, които да застрашат ликвидността.
- **Правила за спиране:** При екстремни условия фондът може временно да спре обратното изкупуване, както е предвидено в проспекта, но през 2024 г. не се наложи прилагането на тази мярка.

4.4. Операционен риск

- Операционният риск произтича от вътрешни процеси, човешки грешки или външни събития. Той беше управляван чрез:
- **Вътрешни процедури:** Въведени бяха строги контролни механизми за всички оперативни процеси, включително обработка на поръчки, изчисляване на НСА и съхранение на активи.
- **Обучения:** Персоналът премина през редовни обучения за предотвратяване на грешки и подобряване на ефективността.
- **Планове за извънредни ситуации:** Бяха разработени и тествани планове за действие при кибератаки, технически сринове или други непредвидени събития.

4.5. Риск на контрагента

Рискът на контрагента е свързан с потенциални загуби от неизпълнение на задължения от страна на контрагенти, като Депозитаря или инвестиционни посредници. Той беше минимизиран чрез:

- **Избор на надеждни партньори:** Депозитарят „Обединена Българска Банка“ АД е лицензирана институция с дългогодишен опит, която стриктно спазва задълженията си по ЗДКИСДПКИ.
- **Договорни гаранции:** Договорът с Депозитаря предвижда стриктни мерки за защита на активите на фонда, включително разделно съхранение на активите и редовно отчитане.

6. Измерване и наблюдение на общата рискова експозиция

Фондът използва метода на ангажимента за измерване на общата рискова експозиция, както е предвидено в чл. 85 от Наредба № 44. Този метод изчислява общата експозиция като сума от абсолютните стойности на позициите в портфейла, без да се вземат предвид компенсиращи ефекти от корелации между активите.

Допълнително, VaR се изчислява с доверително ниво от 99% за хоризонт от 10 дни. През 2024 г. средният VaR на портфейла беше в рамките на 12% от НСА, което е в съответствие с рисковия профил на фонда. Не бяха използвани деривативни финансови инструменти извън позволените от проспекта, като по този начин се избегна допълнителна сложност в управлението на риска.

7. Структура и практики за управление на риска

7.1. Организация на звеното за управление на риска

Звеното за управление на риска в УД „Трейшън Инвест“ ЕАД е независимо функционално звено, отделено от инвестиционните и останалите отдели. То е пряко подотчетно на Съвета на директорите и работи в тясно сътрудничество с инвестиционния екип, за да осигури баланс между риск и възвращаемост.

Основните функции на звеното включват:

- Ежедневен мониторинг на експозициите на фонда към различните видове рискове.
- Месечен анализ на доходността спрямо поетия риск, с фокус върху ключови показатели като волатилност, Value at Risk (VaR) и ликвидност.
- Годишна оценка на ефективността на системите за управление на риска, включително стрес тестове и сценарийни анализи.

7.2. Вътрешни процеси и контрол

Управляващото дружество е въвело строги вътрешни процедури за контрол на риска, които включват:

- **Политика за управление на риска:** Документът, определя рамката за идентификация, оценка и управление на рисковете, съобразен с нормативните изисквания и спецификите на фонда.
- **Правила за оценка на активите:** Утвърдените правила за ежедневно изчисляване на нетната стойност на активите (НСА), което се извършва под контрола на Депозитаря „Обединена Българска Банка“ АД.
- **Система за вътрешен контрол:** Независими проверки на инвестиционните решения и оперативните процеси, извършвани от звеното за съответствие (AML/CFT Compliance Manager).

8. Измерване и наблюдение на общата рискована експозиция

Фондът използва метода на ангажимента за измерване на общата рискована експозиция, съгласно чл. 85 от Наредба №44 на КФН. Изчисляването на VaR се прави с доверително ниво от 99% за период от 10 дни. През 2024 г. не са използвани деривативни финансови инструменти извън позволените от инвестиционния проспект.

8.1 Отчитане на рисковете

Резултатите от оценката на риска се отчитат редовно чрез:

- Ежедневни доклади до инвестиционния екип за текущите експозиции и потенциални рискове.
- Месечни доклади до Съвета на директорите, които включват анализ на доходността, волатилността и ликвидността на портфейла.
- Годишен доклад за управление на риска, който обобщава всички идентифицирани рискове, предприетите мерки и перспективите за следващата година.

9. Отчет за рисковете през 2024 г.

През 2024 г. ДФ „Трейшън – Иновации и технологии“ демонстрира стабилно управление на риска, като бяха постигнати следните резултати:

Съответствие с инвестиционните ограничения: Не бяха установени нарушения на инвестиционните ограничения, предвидени в ЗДКИСДПКИ, Наредба № 44 или вътрешните правила на фонда.

- **Ликвидност:** Средното ниво на ликвидните средства беше поддържано на 15% от НСА, което осигури достатъчна гъвкавост за покриване на заявки за обратно изкупуване.

- **Валутен риск:** Колебанията на курса EUR/USD оказаха минимално въздействие върху резултатите на фонда, като загубите от валутни движения бяха под 1% от НСА.
- **Пазарен риск:** Пазарните колебания бяха управлявани успешно чрез ребалансиране на портфейла. Позициите в устойчиви сектори, като биотехнологии и възобновяема енергия, бяха увеличени с 10% спрямо началото на годината, което компенсира волатилността в софтуерния сектор.
- **Оперативна ефективност:** Не бяха регистрирани значителни оперативни инциденти, което свидетелства за ефективността на вътрешните контролни системи.

През 2024 г. ДФ „Трейшън – Иновации и технологии“ демонстрира ефективно управление на риска, което позволи на фонда да постигне стабилни резултати в условията на умерена пазарна волатилност. Инвестиционният подход, насочен към иновативни и технологични сектори, беше успешно комбиниран със стратегии за диверсификация, ликвидност и контрол на риска.

10. Перспективи за 2025 г.

През 2025 г. се очаква повишена волатилност на финансовите пазари поради няколко ключови фактора:

- **Геополитическо напрежение:** Продължаващите конфликти и търговски спорове могат да окажат влияние върху технологичните сектори, особено върху доставките на полупроводници и други ключови компоненти.
- **Монетарна политика:** Очакваните повишения на лихвените проценти от страна на Федералния резерв и Европейската централна банка могат да доведат до спад в цените на технологичните акции.
- **Регулаторни промени:** Възможни са нови регулации в ЕС, които да засегнат технологичните компании, особено в областта на изкуствения интелект и защитата на данни.

За да се справи с тези предизвикателства, УД „Трейшън Инвест“ ЕАД планира следните действия:

- **Засилване на валутното хеджиране:** Ще бъдат въведени валутни форуърди за защита срещу значителни колебания в курса EUR/USD, особено ако волатилността на валутния пазар се увеличи.
- **Увеличаване на инвестициите в иновации:** Фондът ще увеличи експозицията си към компании с иновативни продукти, като тези в сектора на зелените технологии и

изкуствения интелект, които се очаква да бъдат двигатели на растеж през следващите години.

- **Подобряване на аналитичните инструменти:** Ще бъдат внедрени нови софтуерни решения за прогнозиране на ликвидните потоци и стрес тестване при екстремни сценарии, като спад на пазарите с над 30% или масово изтегляне на средства от инвеститори.
- **Фокус върху ликвидността:** Ликвидните буфери ще бъдат увеличени до 18% от НСА, за да се осигури допълнителна защита при потенциални пазарни сътресения.

Фондът ще продължи да прилага високи стандарти за управление на риска, съобразени с нормативната уредба и най-добрите международни практики. Основният фокус през 2025 г. ще бъде върху адаптирането към променящите се пазарни условия, защитата срещу валутни и пазарни рискове и инвестирането в сектори с висок потенциал за растеж. Това ще осигури устойчивост на портфейла и защита на интересите на дялопритежателите в дългосрочен план.

Настоящият годишен доклад е приет от Съвета на директорите на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД с Протокол от 03/02/2024г

.....

(Кристин Коен – Изпълнителен Директор)

.....

(Таня Талева – Прокуруст)